

ANMÄRKNING 20.10.2020

Esbo stad
kirjaamo@espoo.fi

ANMÄRKNING GÄLLANDE FÖRSLAGET TILL GENERALPLAN FÖR NORRA OCH MELLERSTA ESBO (POKE)

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC och Nylands svenska producentförbund (SLC Nyland), i fortsättningen SLC, har tagit del av förslaget till generalplan och önskar å våra markägarmedlemmars vägnar framföra följande:

Innehåll

Planområdet för norra och mellersta Esbo omfattar mer än en tredjedel av Esbos areal. I området finns både byaliknande och urbana miljöer och ett mångsidigt urval av värdefull natur och miljö. Planområdet är huvudsakligen privatägt och berör många privata ägare. De jord- och skogsbruksdominerade områdena utgör till arealen en betydande del av markanvändningsformen på det aktuella planområdet.

Allmänt

Vi påtalar att planematerialet har varit framlagt på Esbo stads webbportal, men en väsentlig del av materialet finns fortfarande enbart på finska. Detta kan anses strida mot god förvaltning och kommuninvånarnas språkliga rättigheter i en tvåspråkig kommun.

Enligt landskapsplanen skall man främja hållbar användning av naturtillgångar, cirkulär ekonomi samt bioekonomi och produktion av förnybar energi. Vidare skall man i den detaljerade planen ta i beaktande vilken betydelse vidsträckta, sammanhängande natur- och kulturlandskapsområden har för stävandet av och anpassningen till klimatförändringen, för utvecklingen av jord- och skogsbruket och näringar som stöder dem samt för naturens mångfald och rekreationsbruk.

SLC framhåller att en splittring av enhetliga skogs- och åkerområden som är gynnsamma för produktionen ska undvikas. Enligt de riksomfattande målen för markanvändningen skall goda och enhetliga åkerområden inte utan särskilda grunder tas i bruk för tätortsfunktioner. Vi anser det positivt att staden strävar till att bevara en stor del av den kvarvarande åkermarken, i synnerhet stora enhetliga åkerområden i odling och planerat en klar struktur kring utbyggandet av byaområdena. Vi ser det även som positivt att en stor del av de gamla gårdscentren fått beteckningen byaområde AT. Det behöver även finnas möjligheter att bedriva och utveckla sidonäringsgrenar och företagarkerksamhet i anslutning till jord- och skogsbruket. Vi ser det som viktigt att den så kallade glesbyggnadsrätten försättningsvis gäller på M-områden.

Konsekvensbedömning och utredningar

Vi anser att det är viktigt att man i samband med den numera lagstadgade konsekvensbedömningen beaktar de ekonomiska konsekvenserna och riskerna för befintlig näringsverksamhet. Rätten att kunna utöva redan befintlig näringsverksamhet på området måste tryggas i planen. Planens **konsekvenser för jord- och skogsbruket borde därför utvärderas närmare.**

Utredningar saknas gällande naturvärden och avgränsning av föreslagna skyddsområden. Trafiklösningar som beaktar jord- och skogsbrukets behov bör även beaktas. En **trafikutredning med de viktigaste vägsträckningarna för lantbrukets** körningar och transporter borde bifogas till generalplanen. En sådan skulle underlätta vägplaneringen för undvikandet av oskäliga trafiklösningar för lantbrukets fordon. Vägsträckningarna bör så långt som möjligt dras så att de inte splittrar åkrar. Man bör sträva efter att utveckla trafiken längs kulturlandskapets befintliga vägnät.

SLC Nyland

Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland
nsp@slc.fi

Möjligheterna att bedriva och utveckla ekonomiskogsbruket bör säkerställas. Skogen utgör en viktig del av gårdarnas ekonomiska helhet och verksamhetsförutsättningar, samt möjligheterna att fortsätta med lantbruket. **De föreslagna skyddsbeteckningarna skulle försämra många gårdars verksamhetsförutsättningar.** Jord- och skogsbruket och dess verksamhet är en del av, och av stor betydelse för, kulturmiljön och kulturarvet i en allt mer urbaniserad omgivning.

Esbo har förbundit sig att uppnå kolneutralitet till år 2030. För att uppnå önskat resultat bör man **stärka förutsättningarna för ekonomiskogsbruket och undvika ny infrastruktur på skogsmark.** Genom att säkerställa möjligheterna att bedriva och utveckla ekonomiskogsbruket ökar även tillväxten och därmed kolbindningen i skogarna. När man sköter skogen, planterar, röjer och anlägger ungskog garanterar man att skogens kolbindningsförmåga på sikt hålls hög. Välskötta växande skogar är den bästa kolsänkan.

Jord- och skogsbruksområde och näringsområde med öppet landskap

En central princip i planläggningen är en tydlig plan. **Områden som är avsedda att fortsätta att användas för bedrivande av jord- och skogsbruk borde fortsättningsvis ha beteckningen "Jord- och skogsbruksområde", M.** Vi framhåller att denna beteckning i sig redan är tillräcklig för att trygga de värdefulla landskap och randskogen kring dessa, samt viktiga ekologiska korridorer, som man strävar efter att säkra. Kulturlandskapet bevaras även i framtiden bäst via beteckningen "Jord- och skogsbruksområde".

Beteckningen "Näringsområde med öppet landskap" AME, bör helt strykas ur planen. Den tidigare föreslagna nya beteckningen "Öppet landskapsrum" har nu fått tillägget näringsområde för att visa att det går att bedriva lantbruk där. Områdena har dessutom minskat. Men beteckningen har införts endast för att kringgå den av riksdagen fastställda lagändringen från maj 2017, enligt vilken man inte kan kräva åtgärdstillstånd för skogsbruksåtgärder på jord- och skogsbruksområden. **Beteckningen går emot lagstiftarens uttalade vilja och är inte ändamålsenlig, då den sätter markägarna i området i en ojämlig situation.** Ett åtgärdstillstånd kostar markägaren hundratals euro och innebär onödig byråkrati. I och med att skogslagen inte känner till denna beteckning, så gäller på dessa områden inte heller lagen om finansiering av hållbart skogsbruk eller lagen om bekämpning av skogsskador. Detta betyder att markägarna på dessa områden inte är berättigade till de ekonomiska stöd som denna lag ger möjlighet till.

Tillstånd för miljöåtgärder enligt § 128 markanvändnings- och bygglagen

På M-områden är det entydigt enligt lagen att det inte behövs åtgärdstillstånd för trädfällning. Vi anser att 128 § i markanvändnings- och bygglagen inte skall tillämpas på skogsmark som utnyttjats och även i framtiden kommer att utnyttjas i aktivt skogsbruk. Detta gäller i planförslaget förutom den förutnämnda beteckningen "Näringsområde med öppet landskap" även en del skog som betecknats som "Rekreationsområde", V och ej fastställt "Skyddsområde", S. Det finns även infört en vit streckad linje i anslutning till "Värdefull kulturmiljö" bland annat för trädfällning, som inte kan gälla för M-områden.

Rekreationsområde, olika leder och korridorer

Rekreationsleder får inte styras till privat mark utan markägarens tillstånd. Rekreationsleder får inte styras över eller i närheten av gårdsplaner och gårdscentrum, inte heller över odlad mark eller genom naturskyddsområden. Rekreationsleder på dylika områden stör hemfriden, skadar näringsverksamheten och naturen. Avgränsningen av biotoper och naturvärden borde bättre följa naturliga gränser. Olika leder och korridorer över privata marker bör utformas i nära samarbete med markägarna. I planbeskrivningen bör framhållas beaktandet av möjligheterna att bedriva jord- och skogsbruk på rekreationsområden och grönförbindelser. Planbeteckningarna för rekreationsområde och olika leder kan innebära betydande ekonomiska förluster för skogsägarna. **Ersättningsfrågorna bör därför utredas redan i planeringsskedet.**

Det borde inte krävas lov eller åtgärdsstillstånd för skogsvårdsåtgärder och avverkningar på skog med beteckningen "Rekreatiomsområde". Det bör räcka att man följer gällande skogsbruksplan och att det för avverkningarna alltid görs en obligatorisk anmälan om användning av skog till behörig myndighet.

Naturskyddsområden

SLC framhåller att **utvidgning av skyddsområden, eller diffus utvidgning av verkningsområdet för skyddsområden, inte får ske genom planläggning eftersom markägarens rättsskydd då äventyras**. Det krävs tydlig avgränsning av behörig myndighet och ett beslut som delges markägaren. Och på basen av detta görs beslutet om ersättning. Nya naturskyddsområden har nu ritats in utan att markägarna har kontaktats och områdenas naturvärden närmare utretts. Nya skyddsområden har tagits med direkt från den ännu inte fastställda landskapsplanen, utan någon som helst kvalitetskontroll. Det sägs i landskapsplanen att områdena skall utredas närmare i kommunala planeringen, vilket nu inte gjorts. För att de här skyddsområdena skall kunna ingå i generalplanen krävs konkretion och direkta hänvisning till utredningar som stöder ett användande av skyddsområdesbeteckningen. **Det är inte acceptabelt att, som Esbo stad nu har för avsikt, först lägga en skyddsbeteckning på ett område för säkerhets skull och först senare utreda om där finns några värdefulla naturvärden värda att skydda**. I princip borde markägarna ersättas för de begränsningar och förluster som beteckningarna medför. Vars och ens egendom är tryggad enligt finsk lagstiftning. **Om skyddsområden intas som inte är fastställda av staten eller av NTM-centralen bör kommunen även svara för ersättningarna till markägarna**.

Vi hävdar att S-beteckningen inte heller är den korrekta att använda här, med hänvisning till miljöministeriets publikation Yleiskaavamerkinnät ja -määräykset (2003)

<file:///C:/Users/Jurist%20SLC/Downloads/Opas%2011%20Yleiskaavamerkinnät%20ja%20-määräykset.pdf>.

S-betckningen kan inte komma ifråga i andra fall än vid mycket specifika naturtyper (se NVL 29 §).

Thomas Antas

Förbundsordförande SLC Nyland
Viceordförande SLC och
ordf. SLC:s miljö- och markpolitiska utskott

Bjarne Westerlund

Verksamhetsledare SLC Nyland

SLC Nyland

Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors

tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland

nsp@slc.fi